

Pasvalio rajono
Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės vidurinė mokykla

Linas Jonušauskas
11b klasės mokinys

Publicistinis rašinys

Teismas

MARIAUS KATILIŠKIO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS KONKURSUI

Joniškėlis
2009

TEISMAS

Gerbiamieji ponai ir ponios, sveikinu susirinkus į teismą. Šiandien mes nagrinėsime sunkią ir visai visuomenei svarbią bylą, kuri jau spėjo sukelti daug ažiotažo ir spekuliacijų. Auka – skaitymas. Nusikaltimas – bandymas pakenkti ir/ar pašalinti iš visuomenės. Pradėkime kviesti įtariamuosius...

Pirmasis įtariamasis – kompiuteris.

Šis daiktas yra nepaprastai universalus, leidžiantis daryti daugybę skirtingų dalykų: žaisti kompiuterinius žaidimus, naršyti internete, žiūrėti filmus ir panašiai. Jis yra nepaprastai populiarus ir tikrai turi didelę įtaką visuomenei bei kiekvienam žmogui.

Turbūt viena pagrindinių veiklų prie kompiuterio, ypač vaikų ir jaunuolių, yra kompiuteriniai žaidimai, kone „magnetas“, prikaustantis žmones valandoms, o kartais net dienoms prie kompiuterio ekrano. Yra atvejų, kai žmonės net mirė nuo išsekimo žaisdami kompiuterinius žaidimus.

Bet kaip tai susiję su skaitymu? Atrodytų, toks ilgas sėdėjimas prie kompiuterinių žaidimų tiesiog nepalieka laiko skaityti knygas. Maža to, žmonės, žaisdami kompiuterinius žaidimus, pripranta prie greitos, daug pastangų ir vaizduotės nereikalaujančios veiklos, o tai mažina susidomėjimą skaitymu, kuris reikalauja kantrybės ir vaizduotės.

Pala, pala, pala... Tik nereikia daryti skubotų išvadų! Lazda turi du galus: nors kai kurie žaidimų žanrai, tokie kaip „skerdyklės“ ar žaidimai vaidmenimis, tikrai nepasitarnauja skaitymo populiarinimui, tačiau yra ir kitokių žaidimų. Kalbu apie žaidimus, kurie skatina domėjimąsi istorija ir/ar technika. Tai yra strategijos ir net šaudyklės, paremtos istoriniais faktais. Ne vienas žmogus susidomėjo istorija būtent žaisdamas tokius žaidimus. O gilesnis domėjimasis istorija savaime skatina skaityti.

Be to, yra daugybė žaidimų, kurie skirti įvairių įgūdžių lavinimui. Yra net atvejų, kai žaidimai papildoma knygoje ir vadovėliuose esančią informaciją, leidžią lengviau ją suprasti. Tai ypač pravartu žmonėms, kurie nėra apdovanoti lokia vaizduote ir kuriems suprasti „pliką“ tekstą be paveikslukų yra sunku.

Bet be kompiuterinių žaidimų yra ir kita, ne ką mažiau populiarūs (o gal net populiarsnė) veikla dirbant kompiuteriu, – naršymas internete. Kaip ir žaidimų atveju, sėdėjimas įvairiuose interneto puslapiuose prikausto žmones prie ekrano ištisoms valandoms. Kaip ir žaidimų atveju, yra žmonių, kurie dėl per ilgo sėdėjimo internete turi labai rimtų sveikatos problemų. Kaip ir žaidimų atveju, daug kas mano, kad internetas „žudo“ skaitymą.

Iš esmės internetas netrukdo skaitymui. Kaip bebūtų, didžioji informacijos dalis internete yra rašytinė. Pagrindinę žalą skaitymui internetas daro savo žemo lygio pokalbių puslapiais, tokiais kaip one.lt. Nors juose bendravimas ir vyksta rašant ir skaitant, jis ten tokio žemo lygio, kad tokį skaitymą būtų galima palyginti su kokia nors vaikiška knyguote su paveikslėliais. Toks bendravimas, neturėdamas jokios teigiamos įtakos žmogui, suryja daugybę brangaus laiko ir, žinoma, visiškai neskatina tikrai rimto ir naudingo skaitymo.

Be to, internetui galima prikišti ir tai, kad jame pilna knygų santrumpų, kurios leidžia mokiniams savotiškai išsisukti nuo tikrųjų, mokykloje reikalingų knygų skaitymo. Santrumpos dažniausiai yra parašytos sausa, „suspausta“ kalba ir nė iš tolo neprilygsta tikrosioms knygoms. Blogiausia tai, kad tokios santrumpos nė kiek neskatina skaityti knygų ir nė kiek neprisideda prie skaitymo populiarinimo, bet yra gana populiarios tarp jaunuolių, tinginčių skaityti tikras knygas.

Tačiau internetas, skirtingai nei kompiuteriniai žaidimai, daro ir teigiamą įtaką skaitymui. Geriausias to pavyzdys – galimybė susirasti ir atsisiųsti retų knygų ar laikraščių, kurių neįmanoma gauti vietinėse bibliotekose ar knygynuose. Yra nemažai žmonių, kurie būtent dėl to, kad neranda jiems įdomios literatūros, palieka skaitytojų gretas, o internetas, kaip matome, leidžia jiems ir toliau skaityti dominančius leidinius, kurių negalėjo rasti savo aplinkoje.

Kitas svarbus dalykas: internete galima skaityti internetinius laikraščius, vadinamuosius „blogus“, ir įvairias diskusijas. Gal tai ir nebūtų taip svarbu, jei ne faktas, kad internetas nėra ribojamas jokių įsitikinimų ar „tabu“ ir jame galima rasti bet kokių, net ir pačių absurdiškiausių ir aštriausių nuomonių. Galimybė visas jas perskaityti leidžia žmogui susikurti kur kas kritiškesnę ir realistiškesnę požiūrį į pasaulį. Turint galvoje, kad 2008 metais priimtoje „Skaitymo skatinimo ir kalbos gebėjimų ugdymo koncepcijoje“ yra minimas kritiškas mąstymas, galimybės jį susidaryti iš to, ką duoda internetas, yra didžiulės.

Bet svarbiausia yra tai, kad internete beveik visa informacija yra rašytinė, o tos informacijos yra labai daug ir įvairios. Be jokių skaitymo įgūdžių tokioje informacijos jūroje pasiklysti yra labai lengva. Todėl internete pramokstama greičiau skaityti, išanalizuoti ir suprasti, kas buvo parašyta. O tai, kaip bebūtų, yra vienas iš pagrindinių skaitymo įgūdžių.

Galų gale galima pasakyti, kad kompiuteris leidžia daugumą darbų padaryti kur kas greičiau, todėl atsiranda daugiau laisvo laiko, kurį galima panaudoti ir įvairios literatūros skaitymui.

Taigi, kokią išvadą apie kompiuterį galima padaryti iš viso šito? Manau, geriausiai tai galima išreikšti Gintarės Adomaitytės, 2007 –ųjų metų kultūros ministerijos premijos už nuopelnus skaitymui laureatės, žodžiais, pasakytais viename jos interviu, kai ji pati kalbėjo apie interneto ir skaitymo santykį: „Jei tik moki pasirinkti ir atsirinkti – iš interneto gali semtis galybę įdomios informacijos ir ne

tik jos. Manau, kad ne kompiuteris, ne internetas, kuriame šeiminkauji pats, kaip nori ir kada nori, yra didysis skaitymo priešas..." Manau, nieko daugiau pridėti ir nereikia.

Tad nuosprendis kompiuteriui: IŠTEISINTAS.

Kviečiame antrąją įtariamąją – televiziją.

Turbūt nėra namų, kuriame nebūtų televizoriaus. Ir turbūt ne vienuose namuose jų yra net keli. Dažnai prie jų prijungti ir kiti prietaisai, tokie kaip DVD diskų leistuvai, kabelinės ar palydovinės televizijos imtuvai, video žaidimų aparatai ar dar kas nors. Šis prietaisas yra neatsiejama mūsų kultūros dalis jau kelis dešimtmečius, be to, jis yra įleidęs gilius šaknis į mūsų visuomenę ir turi didelę įtaką žmonių mąstymui ir įpročiams.

Bet kaip televizija gali kenkti skaitymui? Labai paprastai: televizija yra turbūt pagrindinė vaizdinės kultūros atsiradimo priežastis. O vaizdinė kultūra, kaip žinia, ir yra pagrindinė skaitymo „priešė“. Taip yra todėl, kad žiūrint televiziją dažniausiai nereikia vaizduotės ar pastangų, norint suprasti, kas yra rodoma ir ką norima pasakyti.

Dar blogiau: televizija atbukina žmonių vaizduotę. Anksčiau knygos ir juose esantys aprašymai buvo pagrindinė pasaulio pažinimo priemonė. Tik nuo žmogaus vaizduotės priklausydavo, kaip jis tą aprašymą supras ir kaip jo mintyse atrodys aprašomas dalykas. Televizija baigia tai sunaikinti. Rodomos tolimos šalys, įdomūs ir nematyti dalykai nebereikalauja nė kiek vaizduotės darbo.

Maža to, ekranizuojant fantastines knygas, neegzistuojančių dalykų atkūrimas ekrane remiasi tuo, kaip filmo režisierius (kompiuterinės grafikos kūrėjas ar kas ten bebūtų atsakingas už tų dalykų sukūrimą) suprato ir įsivaizdavo tą nebūtą dalyką. Tokiu atveju po filmo visi privalo remtis to „kažkieno“ supratimu ir vaizduote, tuo, kaip jis suprato aprašymus.

Pagrindinė ekranizacijų problema yra ta, kad kai kurie žmonės, pamatę ekranizacijas, nebenori skaityti knygų, pagal kurias tos ekranizacijos buvo kurtos. Tokie žmonės mano, kad per pusantros ar dvi valandas galima pamatyti ir suprasti tai, kas parašyta knygoje, kurias perskaityti jiems reikėtų kelių dienų ar net savaitių. Deja, tenka pripažinti, kad taip mąstančių žmonių yra daug ir kad jų skaičius tik didėja.

Be to, ekranizacijos dažnai neprilygsta tikrosioms knygoms. Labai geras to pavyzdys – J.R.R. Tolkien „Žiedų valdovo“ knygų ir ekranizacijų skirtumai. Viena vertus, ekranizacija atrodo nuostabiai. Puikūs vaizdo efektai, geras aktorių darbas ir, kas svarbiausia, atrodytų, labai gera istorija. Atrodytų, nes istorija, žinant, kas parašyta pačioje knygoje, yra klaidinga. Pasirodo, filmo kūrėjai, galima sakyti, tik rėmėsi tuo, kas parašyta knygoje. Panaudojo ten esančią mintį, veikėjus, veiksmo seką, bet dažnai

pavaizdavo tai visiškai kitaip, nei buvo parašyta knygoje. Tarkime, filme vaizduojama meilės istorija yra labai banaliai ir „holivudiškai“ išpūsta (kaip ir keletas kitų filme esančių vaizdų) ir kardinaliai skiriasi nuo meilės istorijos, kuri buvo papasakota knygoje. Tuo tarpu kita meilės istorija, papasakota knygoje, visiškai nėra įtraukta į filmą. O jei šito jums atrodo maža, daugybė veiksmo, esančio III knygos gale, yra niekaip neįtraukta į filmą, taip tiesiogiai iškreipiant knygos vaizdus. Todėl nenuostabu, kad tiems, kas žiūrėjo filmus neskaitę knygų, ekranizacija patiko, o daugumai skaitančiųjų tokie nukrypimai mažų mažiausiai sukėlė nuostabą.

Be viso šito, reikia paminėti, kad žmonės, paveikti televizijos, atpranta mąstyti. Taip nutinka, nes televizijoje rodomose laidose informacija dažnai jau būna „suvirškinta“ ir jos nereikia suprasti ar apmąstyti. Be to, televizija leidžia labai įtaigiai pateikti informaciją, todėl dauguma net nesusimąsto, ar tai, ką norima jiems įteigti, yra tikra ar ne, ir priima kaip neginčijamą tiesą („kaip galima netikėti tuo, ką matau?“). Dėl viso šito kai kurie žmonės ima nebeskaityti laikraščių, remdamiesi principu: „Kam gaišti laiką ir skaityti laikraščius, kai viską pasako per televizorių?“

Kitas svarbus dalykas: televizija padaro kai kuriuos žmones trokštančius greito ir mąstymo nereikalaujančio veiksmo. Šiuolaikinės technologijos leidžia filmuose pavaizduoti kovų scenas, muštynes, mašinų gaudynes ar kitokį veiksmą labai gražiai, įtaigiai ir tikroviškai. Kartais būna taip, kad visas filmas tėra vienas didelis specialiųjų efektų demonstravimas su labai silpna ar banalia istorija (jeigu, aišku, istorija išvis būna). Toks veiksmas be istorijos žmones atpratina nuo knygų, kur gerai aprašyta ir graži kova gali užimti net kelis puslapius. Be to, reikia pripažinti, kad rimtose knygose visas veiksmas ir kovos turi vienokią ar kitokią prasmę, o žmonėms, paveiktiems televizijos, tos prasmės nebereikia.

Galų gale tenka pripažinti, kad televizija visiškai „atbukino“ daugumos žmonių jausmus, pavertė juos kone bejausmiai. Yra žmonių, kurie žiūri šlykščiausius siaubo filmus, skerdynes ir kitas per televiziją rodomas šlykštynes ir ne tik nesijaučia pritrenkti ar išsigandę, bet priešingai – į visa tai žiūrėdami gali juoktis. Tokie žmonės niekada nesuprato tų, kurie skaitydami siaubo knygas būdavo prikaustyti prie savo lovų, ar tų, kurie verkdamo skaitydami graudžias istorijas. Dėl neigiamos televizijos įtakos jie nebejaučia nei šlykštumo, nei baimės. Jie kone atsiriboja nuo šio pasaulio. Maža to, kad toks žmonių abejingumas yra žalingas jiems patiems ir visuomenei, tokiems žmonėms knygos nebekelia jokių emocijų, todėl jie jų paprasčiausiai nebeskaito.

Taigi, kokias iš viso šito galima daryti išvadas? Vienareikšmės: televizija yra tiesioginis skaitymo priešas. Todėl nuosprendis televizijai paprastas ir neginčijamas: KALTA.

Atėjo laikas trečiajai įtariamajai – švietimo sistemai.

Taip, taip, teisingai perskaitėte: ŠVIETIMO SISTEMAI. Manote, aš juokauju? Tikrai ne.

Nors ir atrodo, kad švietimo sistema turėtų skatinti jaunimą skaityti, nors ir atrodo, kad ji pateikia pačias geriausias ir vertingiausias knygas, taip nėra. Juk kaip teigiama „Skaitymo skatinimo ir kalbos gebėjimų ugdymo koncepcijos“ penktajame punkte: „Mažėja jaunimo domėjimasis knygomis.“ Taip, dėl tokios padėties susidarymo kalta tiek televizija, tiek visuomenė, tiek šeima, bet manyti, kad prie tokios padėties nė kiek neprisideda ir mokykla bei švietimo sistema, būtų mažų mažiausiai neatsakinga.

Esmė ta, kad paaugliams skaityti tokias knygas kaip Šekspyro „Hamletas“ ar Donelaičio „Metai“ yra didesnė ar mažesnė kančia. Dauguma „programinių“ knygų jaunam žmogui atrodo nuobodžios ir nevertos dėmesio. Maža to, kad dauguma tų knygų yra nuobodžios, neįtraukiančios ir net sunkiai suprantamos („Metai“ – geriausias pavyzdys), jas dar reikia interpretuoti ir gauti pažymius už tai. Vien ši būtinybė jau „numušą“ norą skaityti ir paverčia knygas savotiškais jaunuolių priešais. Be to, dauguma paauglių pirma kartą iš arti susiduria su knygomis būtent mokykloje. Deja, tenka pripažinti, kad dažnai šis susidūrimas baigiasi paauglių noru sviesti „programines“ knygas į kitą kambario galą ir niekada negrįžti ne tik prie jų, bet ir knygų apskritai.

Bet kas negerai? Kodėl taip yra? Kodėl mokykla neskatina paauglių skaityti? Kaip ir minėjau, tai yra žmogaus amžiaus tarpsnio psichologiją neatitinkančios literatūros programos pasekmė. Nors knygos ir yra labai meniškai vertingos ir turiningos, neįgudusiam, jaunam skaitytojui, kuris prieš tai beveik nieko nėra rimtai skaitęs, jos yra paprasčiausiai nuobodžios. Užuoat leidusi jaunuoliams patiems pasirinkti knygas, užuoat padėjusi rasti, kas jiems tikrai įdomu, mokymo programa jiems kiša literatūrą, kuriai suprasti reikia nemažo subrendimo ir, tiesą sakant, apsiskaitymo. Užuoat iš pradžių jiems davus skaityti kažką lengvo ir įtraukiančio, yra kišamos knygos, kurios jaunuolius tiesiog atstumia.

Taip, taip, girdžiu, ką jūs sakot: kaip kitaip mokinius supažindinti su klasikineis kūriniiais ir pasaulio bei lietuvių literatūros istorija? Paprasta: daryti tą patį, ką ir dabar. Tik paruošus mokinius tam. Dabar reikalavimas rimtai skaityti knygas prasideda tik nuo 11-os klasės, o iki tol per literatūros pamokas yra skaitomi pavieniai kūriniai, jų ištraukos. O tai tikrai nėra iš tolo neprilygsta tikrų knygų skaitymui ir nėra kiek prie to nepratina. Tad man kyla klausimas: kodėl mokiniai 11-oje klasėje be jokio rimtesnio paruošimo yra užverčiami nepaprastai sunkia ir daugumai per sunkia ir neįkandama literatūra? Tai yra turbūt didžiulis dabartinės švietimo sistemos trūkumas, kurio neigiamas poveikis skaitymui nepaprastai didelis.

Tokia „iš niekur“ atsiradusi būtinybė skaityti sunkias knygas sugadina daugumos jaunuolių pirmąjį išpūdį apie jas. Jaunam žmogui susidaro nuomonė, kad tai kažkas nuobodaus, beprasmio, gal net kvailo. Dažnai galima išgirsti nuomones, kad knygos yra atgyvenęs reikalas ir kad joms reikėtų

užleisti kelią televizijai ir internetui. Darosi apmaudu, kad taip yra vien todėl, kad literatūra, kurią mokiniams privalu skaityti, yra pernelyg sunki ir neįdomi ir užuot sukėlus teigiamas emocijas pažadina tik priešišumą.

Aišku, reikia pripažinti, kad ne viskas taip blogai. Yra puikių mokytojų, kurie paklausti gali patarti mokiniams, kurios knygos geros ir įdomios. Tokios knygos turi kur kas didesnių galimybių juos sudominti. Taip pat yra neblogų programų ir konkursų, kurie didina domėjimąsi literatūra. Bet, deja, tenka pripažinti, kad to mažai. Gerų mokytojų mažai, programos ir konkursai nėra gerai žinomi ir išreklamuoti, todėl duoda labai menką rezultatą.

Kokios išvados peršasi iš viso šito? Paprastos: švietimo sistema siekia gero, bet jos poveikio rezultatai priešingi. Nors ir nėra viskas tik blogai, neigiamų dalykų yra kur kas daugiau už teigiamus. Ir žinant, kad tai, prie ko priprantame jaunystėje, lydi mus visą gyvenimą, toks „antiskaitymo“ efektas, sukeltas dabartinės švietimo sistemos, turi labai neigiamas pasekmes žmogaus tolesniam kultūriniam lavinimuisi.

Tad nuosprendis švietimo sistemai: KALTA.

Ketvirtoji įtariamoji – visuomenė.

Matyt, nereikia aiškinti, kokią stiprią įtaką visuomenė, joje sklindančios nuostatos ir įvaizdžiai turi atskiram žmogui ir jo asmenybei. Mes visi daugiau ar mažiau stengiamės būti visuomenės dalimi. O norint būti jos dalimi reikia laikytis tam tikrų jos normų ir tradicijų.

Kalbant apie skaitymą, dabartinėje mūsų visuomenėje nėra susiformavusi tinkama skaitymo kultūra. Skaitymas arba laikomas kažkuo kvailu ir beprasmiu arba paverčiamas keista, iškreipta ir žalinga mada.

Pirmuoju atveju, kai skaitymas laikomas kažkuo kvailu ir beprasmiu, žmonės paprasčiausiai nenori skaityti, nes mano, kad visuomenė juos atstums. Matyt, nedaugelis paauglių ar jaunuolių ryžtųsi įlipti į visuomeninį transportą skaitydami kokią sunkią, mažai žinomą knygą. Jie žino, kad jei taip pasielgs, dauguma bendraamžių palydės juos keistais, gal net „kreivais“ žvilgsniais, o jei labai nepasiseks, gali net prikibti kokie nors „ereliai“. Tokia baimė (ar pagrįsta, ar ne, spręskite patys) likti nesuprastam ar net palaikytam kvailiu tikrai neprisideda prie skaitymo plėtros ir populiarinimo.

Matyt, šis atvejis daugiau būdingas kaimui. Viena iš pagrindinių to priežasčių – pakankamai aukštą išsilavinimą turinčių žmonių dalis kaime kur kas mažesnė nei miestuose. Juk, kaip įrodė šiais metais atlikta sociologinė apklausa (ja buvo remiamasi sudarant „Skaitymo skatinimo ir kalbos gebėjimų ugdymo koncepciją“), didesnę skaitymo poreikį turi žmonės, kurių išsilavinimas aukštesnis. Be to, gali būti, kad kaimiškose vietovėse yra sunkiau gauti gerų ir naujų knygų (dėl nepakankamo

bibliotekų tinklo ir knygynų nebuvimo), o tai irgi neprisideda prie skaitymo populiarinimo tose vietose. Šios aplinkybės turbūt ir yra pagrindinė negatyvaus požiūrio į skaitymą susidarymo priežastis. Tiesa, negalima neigti, kad šitokio požiūrio nėra ir miestuose. Skirtumas tik tas, kad galbūt miestuose šis požiūris nėra toks ryškus ir nyksta greičiau nei kaime.

Antras atvejis yra gana paradoksalus: visuomenė skatina skaityti, bet ne tai, kas naudinga, o tai, kas „madinga“, tai yra kokias nors išreklamuotas ir dirbtinai išpopuliarintas knygas. Tai nebūtų labai blogai, jei ne pats faktas, kad dauguma tokių knygų tėra išpūsti „muilo burbulai“, neturintys nei pakankamai gilios minties, nei pakankamai didelės meninės vertės. Žmonės jas skaito tik tam, kad neatsiliktų nuo mados. Deja, toks skaitymas „iš pareigos“ neprisideda prie tikrai gerų knygų populiarinimo, o be to, kadangi tokios knygos dažnai būna beprasmės, jų skaitymas neduoda jokios naudos ir jas skaitančiam žmogui.

Priešiškas visuomenės nusiteikimas skaitymo atžvilgiu būdingesnis kaimui, o „muilo burbulų“ efektą kur kas dažniau galima pastebėti mieste. Taip yra todėl, kad dabartinais laikais mieste gyvenimo lygis yra kur kas aukštesnis ir žmonės gali sau leisti pirkti daugiau knygų. Be to, miesto žmonės yra kur kas daugiau paveikti globalizacijos ir taip vadinamo „vartotojiškos visuomenės“ efekto, kuris sudaro labai palankias sąlygas tokioms „madoms“ atsirasti ir klestėti.

Žinoma, ir čia nėra viskas taip blogai. Reikia pripažinti, kad šios nuostatos sunkiai, lėtai, bet keičiasi. Žmonės visuomenėje tampa kur kas tolerantiškesni vieni kitiems, vieni kitų pomėgiams ir veiklai. Taip pat „madingasis skaitymas“, kad ir su tam tikromis neigiamomis pasekmėmis, visgi populiarina skaitymą visuomenėje, jis po truputį, ypač mieste, tampa savotišku prestižo dalyku. Bet to, vis aktyvesnis mokslo žmonių ir menininkų dalyvavimas visuomenės gyvenime „reklamuoja“ ir tikrai gerą ir vertingą literatūrą bei padeda jai populiarėti.

Režiuuojant galima pasakyti, kad nors visuomenės įtaka ateityje gali tapti labai teigiama, kol kas ji skaitymui atneša daugiau bėdos negu naudos. Todėl nuosprendis visuomenei: KALTA.

Penktoji įtariamoji – šeima.

Turbūt niekam nesukels nuostabos nuomonė, kad šeima žmogaus gyvenime yra pagrindinis veiksnys, lemiantis jo santykį su aplinka, formuojantis vertybes. Šeima, o ypač tėvai, daro nepaprastai didelę įtaką vaikams, jų pomėgiams ir įpročiams, kurie dažnai išlieka ir jiems užaugus.

Tad kuo tai susiję su skaitymu ir nauda/žala jam? Paprasta: jeigu tėvai dar ankstyvoje vaikystėje įskiepytų vaiko širdyje meilę knygoms ir skaitymui, labai didelė tikimybė, kad toji meilė išliktų visą gyvenimą. Deja, dėl vienokių ar kitokių priežasčių kai kuriose šeimose to nėra padaroma ir vaikai su knygomis susiduria visai kitomis aplinkybėmis.

Tačiau kodėl taip yra? Kodėl yra nepaisoma tokios puikios galimybės vaikus sudominti skaitymu? Matyt, pagrindinė priežastis yra labai greitas gyvenimo tempas, nepaliekantis tėvams galimybės pakankamai įsigilinti į vaikų auklėjimą ir vienokių ar kitokių įgūdžių diegimą jiems. Be to, tėvai, kaip ir visi kiti žmonės, gali būti paveikti neigiamos visuomenės bei televizijos įtakos ir dėl to nesuvokti, jog skaitymas yra labai svarbi ir naudinga veikla, kurios įgūdžius reikia skiepyti jau vaikystėje.

Tiesa, šeimos abejingumas skaitymui nėra toks svarbus, kaip gali pasirodyti. Vaikus skaityti gali patraukti ir kitos aplinkybės. Be to, turbūt nėra pasaulyje tėvų, kurie būtų vaikams tiesiog uždraudę skaityti knygas ar laikraščius, žurnalus. Todėl peršasi išvada, kad net jei šeima nepatraukia vaiko į skaitytojų gretas, net jei ji ir neįskiepija meilės knygoms, tai tiesiogiai neturi neigiamos įtakos skaitymui (kokią, pavyzdžiui, daro televizija ir neigiama visuomenės nuomonė), nes vaikas gali pamėgti skaitymą ir kitu būdu.

Be to, negalima ignoruoti fakto, kad yra ir šeimų, kurios visgi sudomina savo vaikus knygomis ir skaitymu. Kai kurie žmonės suvokia skaitymo svarbą ir naudą, todėl bando savo atžalas pratinti prie knygų ir skaitymo jau vaikystėje. Galbūt tai nėra visuotinis reiškinys, tačiau reikia pripažinti, kad padėtis gerėja ir kad ateityje tėvų skatinimas vaikus skaityti gali tapti net visuotine norma.

Reziumuojant galima pasakyti, kad net jei šeima tiesiogiai neprisideda prie skaitymo populiarinimo, ji nedaro ir labai didelės žalos. Be to, negalima ignoruoti ir fakto, kad visgi yra šeimų, kurios savo vaikams įskiepija meilę knygoms.

Tad nuosprendis šeimai: IŠTEISINTA.

Tuo šį teismą ir baigsime. Manau, nuteisėme visus pagrindinius įtariamuosius, o priimti nuosprendžiai buvo teisingi. Jei visgi gynybai ar prokuratūrai kilo abejonių, prašome pateikti apeliacijas. Tad viskas. Skelbiu teismo posėdį baigtą!

ŠALTINIAI

1. <http://ic.lms.lt/ml/165/leidinys.htm>
2. http://www.lrkm.lt/go.php/lit/SKAITYMO_METAI_BAIGIASI_TEGYVUOJA_SKAITY/409/1
3. <http://www.unesco.lt/svietimas/koncepcija/>
4. <http://klaipeda.diena.lt/dienrastis/nuomones/biblioteka-atvira-erdve-visiems-161141>